

Уставни суд Републике Српске, на основу члана 115. Устава Републике Српске, члана 37. став 1. тачка а), члана 40. став 5, члана 42. став 1, члана 60. став 1. тачке а) и б) и члана 61. став 1. тачка д) Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), на сједници одржаној 23. децембра 2020. године, донио је

ОДЛУКУ

Утврђује се да Правилник о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-С-183-XXIX/14 од 10. јуна 2014. године, Правилник о измјенама и допунама Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-С-7622-1-VII/15 од 24. децембра 2015. године и Правилник о допуни Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-С-6-1-XLI/18 од 25. јануара 2018. године, које је донио Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20).

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности Одлуке о расписивању интерног конкурса за избор декана Технолошког факултета Зворник број 1958/19 од 15. новембра 2019. године, коју је донијело Научно-наставно вијеће Технолошког факултета Зворник.

Образложење

Митар Перушић из Зворника дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцењивање уставности Одлуке о расписивању интерног конкурса за избор декана Технолошког факултета Зворник број 1958/19 од 15. новембра 2019. године, коју је донијело Научно-наставно вијеће Технолошког факултета Зворник и уставности и законитости Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-С-183-XXIX/14 од 10. јуна 2014. године, који је донио Сенат Универзитета у Источном Сарајеву. У погледу оспорене одлуке у иницијативи се наводи да је чланом 7. овог акта прописано да исти ступа на снагу даном доношења, што није у сагласности са чланом 109. став 1. Устава. Предметни правилник, како се даље истиче, супротан је уставном начелу законитости, јер није у сагласности са чланом 72. став 9. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19). Наиме, по мишљењу даваоца иницијативе, према Закону о високом образовању, начин именовања декана Универзитета у Источном Сарајеву може бити уређен искључиво статутом овог универзитета, а не и другим подзаконским актима, као што је оспорени правилник. Поред тога, давалац иницијативе оспорава и одредбу

члана 25. предметног правилника, којим је предвиђено његово ступање на снагу даном доношења, што је супротно члану 109. став 1. Устава. Како би поткријепио своје наводе, иницијатор указује на Одлуку овог суда број У-63/18 од 26. јуна 2019. године, у ком случају се, како истиче, ради о истој правној ситуацији као и код оспореног правилника. Слиједом наведеног, предлаже да Суд, након проведеног поступка, утврди да оспорена одлука није у сагласности са Уставом, те да је предметни Правилник у супротности са Законом о високом образовању и Уставом.

У одговору на иницијативу коју је у погледу оспорене одлуке доставио Технолошки факултет Зворник наводи се да ова одлука донесена у складу са релевантним одредбама Закона о високом образовању и Статута Универзитета у Источном Сарајеву, те да је објављена на огласној табли овог факултета. Поред тога, у одговору се истиче да предметна одлука није општи акт, већ се ради о интерној одлуци проведбеног карактера која има за циљ да се поступак избора и именовања декана овог факултета проведе према одредбама Статута, због чега Уставни суд није надлежан да оцјењује њену уставност и законитост.

Универзитет у Источном Сарајеву је доставио одговор у односу на оспорени Правилник о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву. У одговору се наводи да су разлози за доношење овог акта превасходно практичне природе и у интересу правне сигурности, а огледају се у дефинисању прецизних правила поступка значајног академског питања као што је избор декана факултета. С обзиром на то да се ради о врло комплексном питању, потребно је, по мишљењу доносиоца Правилника, осим Статутом Универзитета, ово питање регулисати и низним правним актом. Како се даље истиче, Правилником нису мијењана правила Статута којима је ова материја уређена, већ су, у интересу правне сигурности, прецизирани релевантне одредбе овог акта. Поред тога, у одговору се наводи да је Универзитет имао нарочито оправдане разлоге да оспорени правилник ступи на снагу раније, односно прије истека осмог дана од дана објављивања, те да је овај правилник претрпио двије измене и допуне којима је предвиђено њихово ступање на снагу осмог дана од дана објављивања на web страници Универзитета у Источном Сарајеву.

С обзиром на то да је оспорени правилник претрпио измене и допуне, уз одговор на иницијативу Универзитет у Источном Сарајеву Суду је доставио и Правилник о изменама и допунама Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-C-7622-1-VII/15 од 24. децембра 2015. године и Правилник о допуни Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-C-6-1-XLI/18 од 25. јануара 2018 године.

Имајући у виду ову чињеницу, Суд је, примјеном одредбе члана 42. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 104/11 и 92/12), проширио оцјену уставности и законитости и на ове правилнике.

Одлуку о расписивању интерног конкурса за избор декана Технолошког факултета Зворник број 1958/19 од 15. новембра 2019. године донијело је Научно-наставно вијеће Технолошког факултета Зворник на основу члана 71. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 и 26/19), члана 57. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, а у

вези са чл. 4. и 5. Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву. Овом одлуком одређено је да се расписује интерни конкурс за избор декана Технолошког факултета Зворник, Универзитета у Источном Сарајеву (члан 1), утврђени су услови које морају испуњавати кандидати, документи које морају приложити уз пријаву на конкурс, те начин и рок за достављање пријава (чл. 2. до 5), формирана је Комисија за провођење поступка избора декана и именовани су чланови Комисије (члан 6), те је прописано да ова одлука ступа на снагу даном доношења (члан 7).

Правилник о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-C-183-XXIX/14 од 10. јуна 2014. године донио је Сенат Универзитета у Источном Сарајеву на основу члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12 и 108/13) и члана 34. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, а у вези са чланом 64. став 2. Статаута Универзитета. Овим правилником ближе су уређени поступак и рокови избора, именовања, престанка и разрјешења функције декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву. Одредбама чл. 2. и 3. дефинисан је појам декана, његове одговорности и мандат, затим услови за избор декана (члан 4), поступак именовања декана (чл. 5. до 11), именовање декана (чл. 12. и 13), престанак и разрјешење функције декана (члан 14. до 21), прелазне и завршне одредбе (чл. 22. до 24). Чланом 25. прописано је да овај правилник ступа на снагу даном доношења.

Правилник о измјенама и допунама Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-C-7622-1-VII/15 од 24. децембра 2015. године донио је Сенат Универзитета у Источном Сарајеву на основу члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15), члана 62. Закона о високом образовању у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине“ број 30/09) и члана 34. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, а у вези са чланом 64. став 2. Статута Универзитета. Овим правилником измијењена је преамбула основног текста Правилника, затим одредбе чланова 20, 21, и 22. истог, те је прописано да ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на web страници Универзитета.

Правилник о допуни Правилника о поступку избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву број 01-C-6-1-XLI/18 од 25. јануара 2018. године донио је Сенат Универзитета у Источном Сарајеву на основу члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15 и 90/16), члана 62. Закона о високом образовању у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине“ број 30/09) и члана 34. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, а у вези са чланом 64. став 2. Статута Универзитета. Овим правилником допуњен је члан 17. основног текста Правилника и прописано је да исти ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на интернет страници Универзитета.

Разматрајући наводе иницијативе у погледу оспорене Одлуке о расписивању интерног конкурса за избор декана Технолошког факултета Зворник Суд је, прије свега, узео у обзир да према члану 115. став 1. тачке 1. и 2. Устава Републике Српске, Уставни

Због тога је Суд оцјењивао предметни правилник у односу на овај закон у вријеме његовог важења. У вези с тим, Суд је истовремено утврдио да и важећи Закон о високом образовању садржи одредбе које су по свом садржају суштински идентичне релевантним одредбама Закона који је важио у вријеме доношења Правилника и које су од значаја за оцјену његове законитости у конкретном случају. То су, превасходно, одредбе члана 46. ст. 1. и 2. којима је прописано да статут високошколске установе доноси сенат, уз претходно прибављено мишљење управног одбора и уз сагласност Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво, те да високошколска установа доставља приједлог статута овом министарству ради добијања сагласности. Поред тога, према члану 54. став 1. тач. 2) и б) важећег Закона о високом образовању, сенат одлучује о академским питањима, доноси статут универзитета односно високе школе и бира и разрјешава ректора универзитета, односно високе школе, док је чланом 62. став 2. прописано да декана именује и разрјешава ректор, на приједлог вијећа чланице универзитета, по процедури утврђено статутом универзитета.

Дакле, с обзиром на то да се ради о дјелатности од општег интереса за Републику, те цијенећи значај материје високог образовања, Законом о високом образовању су уређена сва темељна питања од значаја за функционисање система високог образовања, а сенату универзитета је дато овлашћење да, са циљем провођења релевантних одредаба овог закона, статутом детаљније пропише процедуру за именовање и разрјешење декана организационих јединица. Како из одредаба овог закона јасно произлази, статут је основни општи акт високошколске установе, којим се, поред осталог, уређују организација, органи и начин рада, управљања и руковођења високошколском установом, а декана именује и разрјешава ректор искључиво по процедури која је утврђена статутом универзитета.

Имајући у виду наведено, Суд је оцијенио да је доношењем оспореног правилника, као и његових измјена и допуна, Сенат Универзитета у Источном Сарајеву поступио супротно Закону о високом образовању, те тако нарушио уставно начело законитости. Наиме, по оцјени Суда, према овом закону, питања која се односе на поступак именовања и разрјешења декана организационих јединица универзитета су материја која се уређује искључиво статутом универзитета. Законодавац, дакле, није дао овлашћење сенату универзитета да било којим другим подзаконским актом, па тако ни правилником, регулише поступак именовања и разрјешења декана организационих јединица универзитета у Републици Српској.

Одредба члана 64. став 2. тачка в) Закона о високом образовању (Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12 и 108/13) која је у преамбули предметних правилника означена као правни основ за њихово доношење, по оцјени Суда, не даје овлашћење Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да правилником уређује поступак избора, именовања и разрјешења декана организационих јединица Универзитета у Источном Сарајеву, јер ова норма јасно упућује на то да сенат универзитета доноси опште акте у складу са законом, што код оспорених правилника није случај.

Како предметни општи акти нису у сагласности са Законом, тиме је истовремено оспореним прописивањем дошло до повреде одредбе члана 108. став 2. Устава, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Имајући у виду садржину и правну природу оспорене одлуке, Суд је оцијенио да овај акт нема карактер општег правног акта чију уставност и законитост, сагласно одредби члана 115. Устава, оцјењује Уставни суд. С обзиром на то да се ради о појединачном акту интерног карактера који се односи на конкретну правну ситуацију, односно избор декана на Технолошком факултету Зворник, Суд је, на основу члана 37. став 1. тачка а) Закона о Уставном суду Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» број 104/11 и 92/12), одлучио да због ненадлежности не прихвати ову иницијативу.

С обзиром на то да је у току претходног поступка правно стање потпуно утврђено и прикупљени подаци пружају поуздан основ за одлучивање, Суд је, на основу члана 40. став 5. Закона о Уставном суду Републике Српске, о уставности и законитости предметних правила одлучио без доношења рјешења о покретању поступка.

На основу изложеног одлучено је као у изреци ове одлуке.

Ову одлуку Уставни суд је донио у саставу: предсједник Суда mr Џерард Селман и судије: Миленко Араповић, Војин Бојанић, Амор Букић, Златко Куленовић, проф. др Душко Медић, Ирена Мојовић и проф. др Марко Рајчевић.

Број: У-102/19
23. децембар 2020. године

ПРЕДСЈЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА

Mr Џерард Селман с.р.

